

SZÉKELYFÖLD

szám.
Mell. drb. klf. gr.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Május 11.

Csütörtök.

XXIV. évfolyam 38. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőihez, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájaiba küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petíciórét, vagy annak helyett 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt értesítés 50 fillér.
A hirdetmények s nyílt erők díja előre fizetendő.

Ellentétek ellenmondások

(P. C.) A bekövetkezett viszonyokban ami veszedelmes, az abban van, hogy a koalíció köreiből a válság megoldásának eddig egyik módját sem ismerik. Mert azt nem lehet feltenni, hogy a vezérek ismernek valamely megoldást, melyet azonban a nyilvánosság és saját párthi-veik előtt is eltitkoltak. Mi hasznuk is lenne a vezéreknek az ilyen eltitkolásból, a nemzet érdekében miféle haszon származhatnék abból? Bizonytalán semmiféle, mert a folyton erőlködő izgatottság, melynek minden gazdasági kezdeményezés benuhátránya, az üzleti forgalom megcsappanása a kísérő tünete, csak nem lehet nemzeti haszon. Következésképp a koalíció vezérei előtt valóban teljesen ismeretlen a helyzetből való sikeres kibontakozás módja. És ez meglehetősen magától értendő. Mert teljesen megoldhatatlan ellenmondás van a közt, amit a koalíció vezérei ígértek és amit most keresztülvinni kényteleneknek érzik magukat, ellenmondás, melyet azzal az őszinteséghiánnyal sem lehet eltakarni, mely a feliratban csillog. A koalíció programjára nagyon ráillik, és a feliratra nem kevésbé, annak a mondásnak kegyetlen iróniája, melyet lord Roseberry néhány nap előtt tett az angol liberálisok egyik gyűlésén: „Szükségesnek tartom,

hogy a kormánynak minden miniszteri tárcáját kétszeresen töltsék be, egy beszélő miniszterrel és egy gondolkodó és dolgozó miniszterrel. Ugyan ez az irónia a mostani többség vezérei ellen is irányul: itt sem uralkodik egység beszéd, gondolkodás és munka közt, nemcsak, hanem merev ellentét uralkodik. Tehát nem az, hogy Ausztriában az osztrák reichsrath összes pártjai összetartanak, hogy minden eddigi viszálykodásaikat el akarják felejtetni, hogy még az osztrák tartománygyűlésekbe is, hol a nemzetiellenesség elleneskedések mindig a leghevesebben tomboltak, a békét akarják bevonultatni, — mindez nem aggasztó Magyarországra nézve, Magyarország mindezzel már győztesen szembeszállt; aggasztó csak az, hogy a koalíció maga sem tudja, mint juthat gyümölcsöző eslekvéshez, hogy nem tudja, hogy az adott viszonyok közt mi lehet egyedül gyümölcsöző.

A meddig magával a koalícióval meg nem szűnnek ezek az ellenmondások és ellentétek, mindaddig alig lehet gondolni a válság gyors, de főleg nyugodt megoldására.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház május 8-iki ülésében Justh Gyula elnöklete alatt folytatták a felirati vitát. Pop Csicsó István a román nemzetiellenesség tuzók

egyik képviselője szót először a felirat ellen, s oly módon, hogy az elnök roszra kellett, hogy utasítsa.

Justh Gyula elnök itt ráesőngtetett a szónokra és az egész Haz társai között visszautasította azt az insinuációt, mintha a magyar állam képviselői fajharcot folytatnának. A fajharcot azok csinálják, akik ilyen állításokkal izgatnak. A nemzetielleneseknek jobb sorsa nincs sehoh a világon, mint itt. Beolvasztási törökvevél nálunk szó sincs; nyelvben senkit nem háborgatunk, csak azt követeljük, hogy az állam nyelvét mindenki tudja.

Pop C. István erre kijelentette, hogy ő csak Bánffy Dicsőnek imputálta a fajharc szándékát. Egyébként azt tartja, hogy az egységes kormányzati szervezet már önmagában is biztosítja a magyar állami egységet. Igazságosság, hamisítatlan alkotmányosság azok a köllékek, amelyek a nemzetiellenesség hűségét és megalapozását is föltétlenül biztosítják.

Majd Metzner Béla, gróf Károlyi Sándor s Kelemen Sámuel pórtolták a javaslatot, míg Dr. Dézsi Géza a szabadelvűpárt részéről a felirat szükségletességét bizonyította.

A válság.

Felirat és ismét felirat . . . Az elmúlt héten ebben merült ki a politikai élet eseményeinek regisztrálása. Szombat este végre egyébről is lehetett számot adni, mint a koalíciónak a felirati javaslatban elhelyezett honmentő eszméről. A mit eleinte a múlt hét kezdetére vártak, szombat este megtörtént. Tisza István gróf miniszterelnök Bécsbe utazott, hogy hosszabb idő után ismét a király elé járuljon és jelentést tegyen a magyar válságban újabb fölmerült momentumokról.

A miniszterelnök vasárnap reggel érkezett az

TÁRGA.

Protogus.

— A József főherceg Szanatorium-egy. bajai estélyére. —

Írta: Dr. Werner Adolf.

A szép tavasz lágy fuvallatára
Eltűnik im a téli zord világ.
A fák rügyét lassanként bontogatja
A napsugár, amelynek lánghevetől
Később virágba szökken minden ág.
Hányszor borítja szívűnk E' is kemény jég!
Fásult közöny hányszor vesz rajt' erőt!
De mily csodás a szeretet hatalma!
Ez napsugár eltűnik borús egén
Zord télbe ez varázsol szép tavaszt,
Meg törően a hideg közönyt, a szímben
Virágot ez fakaszt.
Érző szív mélyén megfogunva, szárnyra
Kel egy magasztos gondolat s szelíd
Szívekben termékeny talajra lelve,
Dusan tenyész s hajt' dúz virágokat!
Félénk szavát elnyomja még először
Vásári zaj, önérdék és közöny
De szeretet árjába megfürödvé,
Csodás hatalmat nyer s varázsszavára
Felpattan a legridegebb szív zárja . . .
Ilyen magasztos eszme ünnepekre gyűllünk

Ma is. Ez eszmét szeretet sugallta:
Gyilkos betegség ellen küzdeni,
Melynek nyomába' rendre hull az ember,
Mint lombhullajtó ősszel a levél.
Nehéz a küzdelem; nem biztosítja
A győzelmet magában a tudás:
Nagy, áldozatkész szeretet nélkül
Diadalra nincs remény. Részvét hiánya,
Önzés, esirájában megölhetik,
Miként a fagy tavasszal elhervasztja
A gyöngy bimbót . . . Ámde nem, nem érhet
Ilyen nagy eszmét pusztulás; megőrjí
Magyar nők szíve fagytól, hervadástól
S minden szívhez eljut, majd a magyar nők
Gyöngéd szívében át . . . És valóra válik.
Ami most csak vágy, sejtés gondolat.
Rügyből virág, gyümölcs lesz virágból
A zord telet felváltja a tavasz;
A könny mosolyba olvad, fájdalom
Megenyhül, új élet fakad kihalt romon,
A szíve csak te szórjad éltető
Sugárod, legdrágább kincsünk: szeretet!

Falusi regény.

Írta: Verner László.

Mondhatom: érdekes témát választottam. A mit utolérhetetlen bájjal önekel Petrarca s emi Ádámot poétává avatta a paradicsomban: a szerelmet, Ez az örök emberi érzelem inspirálta évtizedek

óta a poétákat s hiába magyarázza meg Schopponhauer ezt a esodálatos érzést metafizikailag: a tudományok kutatók szívét is megkeresi a tüneményes kobold.

Schopponhauerre csak a szenitív, idegrokkant századvégi embernek néznek esodálattal, de akik már eljutottak az emlékkönyvbe való verselgetés koráig, azok sokkal inkább kíváncsiak a poéták beszédére. Ezek a jöhísemű fiúk, a jövő nyárspolgárok sokat ígérő hajtásai. Ők Vörösmarthyra esküdnek, aki így énekel:

A néma szeretet
Szűz, mint a lélek, melynek a
Nyelv még nem vőthetett!

Vagy Petit-Senut, a kinek a szeretetről való szentenciája oly nemes és elmelkedett „A szeretet végtel — aki kevésbé szeret, még nem szeret,” Eötvös József, aki ezt mondja: Szeressetek! E nagy világon csak egy van, ami valóban boldogít: szívetek.” Vagy a nagybrítt gigász Shakespeare, aki így gunyol:

„Szótlan együgyűség: Szeretet,
Sokat mond nekem, noha keveset.” Vagy szent Cyprián, aki nem kevesebbet mond, mint ezt: „Aki keveset szeret, keveset imádkozik s sokat imádkozik, aki sokat szeret.”

Vagy — — —
Ejh! . . . de mikor a közönség nem szereti a szentenciákat. Jobb bizony, ha magam is inkább

osztrák fővárosba. Délelőtt tizenegy órákor hosszabb magánkihallgatáson volt a királynál. Később Golu-chowski gróf belügyminiszterrel értekezett. A miniszterelnök a képviselőház hétfői ülésén nem volt jelen, mert hivatalos ügyei még hétfőn délelőtt is Bécsben marasztalták s csak hétfőn estére érkezett Budapestre. A király Tisza István gróf miniszterelnököt hétfőn is kihallgatáson fogadta.

Bécsi hangok a válságról.

Bécs, május 8.

A „Neues Wiener Tageblatt” mai száma Tisza István grófnak királyi kihallgatásáról írva, hosszasan foglalkozik a magyar politikai válság ügyével. A nevezett lap szerint Tisza István gróf a folyó ügyekkel kapcsolatosan a válságról is jelentést tett a királynak. Könnyen kitalálható — írja a bécsi lap — hogy új dolgokról e tekintetben egyáltalán nem tehetett jelentést Tisza, mert a helyzetben semmiféle változás be nem állott.

Bécsben egészen bizonyosnak veszik azt, hogy az a felirat, melyet most tárgyalnak a magyar képviselőházban, egyetlen lépésre sem fogja a válságot közelebb vinni az udvarnál a megoldáshoz.

Tisza különben a nevezett forrás szerint mai kihallgatásán is sürgette végleges felmentését, de a király most sem adta meg a felmentvényt.

A képviselőház munkarendje.

A horvát kérdésben a függetlenségi párt álláspontját Polonyi Géza fogja kifejteni a Házban.

A felirati vita előreláthatólag még igen sokáig elfog tartani, épen ezért a hét végén elfogják halasztani a vitát és a szakbizottságokat fogják megválasztani.

Kovácsnai élet.

— május 8.

— Gazdasági egyesületi alakuló gyűlést hívott össze dr. Zakariás János, az orbai járás orsz. képviselője a hó 6-ikára — Kovácsnára. — A gyűlés helye a Deák Imre-féle szinkör, s kezdete d. u. 3 órákor volt. Ugyan azon nap délután 2 órákor kezdődött a kovácsnai gazd. ism. iskola vizsgálója, melyen — a fiúk vizsgáján — dr. Zakariás, a székelyföldi kirendeltség előadója Benkő Pál tanár, s mások kíséretében, megjelent, hol néhány

feleletet végig hallgattak a vendégek. A vizsgálat vezető elnöke Ignác László lelkész volt. A gazd. egyesület alakuló gyűlése az előre jelzett időben pontosan kezdetét vette. Az orsz. képv. indítványára a népes gyűlés korelnöknek Szeremlei Lajos czofalvi lelkész, kir. tanácsost, s jegyzőnek Bartha Samu barátosi tanítót kiáltotta ki. Ezután Benkő Pál tanár, a székelyföldi kirendeltség előadója ismertette a gazdasági egyesület hivatását, előnyeit, s szükségességét, nagy tetszés között. Korelnök erre feltette a kérdést a nagy számban megjelent helybéli és vidéki gazdaközönségnek, hogy gazd. egyesület alakul-e, igen, vagy nem? A gyűlés egyhangulag kimondotta, s kívánta a megalakulást. Érdekes epizódként említjük meg, hogy egy papolci kisbirtokos napszamos aggályát fejezte ki, hogy mi lesz velük, már t. i. a napszamból élő emberekkel, ha a gazd. egyesületek létjogosultságot nyernek, s a gazdasági gépek előzönlük az országot? Ennek aztán több szónok, köztük Bartha Samu barátosi tanító igen ügyesen magyarázták meg, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett a napszamosnak jobb dolga van, mint a gazdának (a mi igaz is!) s meg hogy ma éppen akkor nem kap munkást az a szegény kisbirtokos, a mikor rá a legnagyobb szüksége van, s ha kap is, máreg drágán, mert hát a napszamos olyan igényeket támaszt ma, hogy az a földbirtokos gazdákra előbb-utóbb végzetessé válik. Még dr. Czeglédi Miklós beszélt az egyesülés érdekében, s miután a 28 tagból álló előkészítő bizottság megválasztott, a gyűlés véget ért.

— A kovácsnai fürdő részv. társaság a hó 7-én d. e. tartotta XV-ik évi rendes közgyűlést Hollak Attila Orbai jár. főszolgabíró elnök elnöklése alatt. A gyűlésen 550 részvény 392 szavazattal volt képviselve. A gyűlés teljes megnyugvással vette tudomásul, hogy a társulat vezetése a legjobb kezébe van látva, s úgy az igazgatóság, mint a felügy. bizottságnak egyhangulag adta meg a felmentvényt az 1904-ik évi üzletre. Ifj. Becesek Imre bérlőnek írásban beadott kérvényét oly értelemben intézte el, hogy elemi károk okozta hiányok pótlását a vezérigazgatóság a legjobb belátása szerint intézze el; egyebekben a szerződéshez tartja magát a közgyűlés. Nagy Károly k.-vásárhelyi árvaházi igazgató indítványára az elnökségnek a részv. társ. ügyei iránt tanúsított páratlan tevékenységéért a közgyűlés jegyzőkönyvileg is hálás köszönetét fejezte ki. Indítvány — a törvényes határidőn belül be nem adatván — Hollak A. elnök a gyűlést lelkes szavakkal fejezte be. Az osztalékok kifizetése június 1-én veszik kezdetüket. A közgyű-

lést követő igazgatósági ülésen, az 1905. évi fürdő üdvödra ajánlkozó több zenekar ajánlata közül mint legolesőbb, a margitai (Bihar m.) bandát fogadtattott el.

Γ A N Ū G Y.

— Évzáró vizsgálatok. —

A sepsiszentgyörgyi m. kir. áll. tanítóképző intézetben az 1904—1905 tanév végén tartandó vizsgálatok sorrendje:

Május 27-én 8—12 óráig, 3—7 óráig IV. évesek osztályvizsgálója.
 Junius 2-án délelőtt 8—12 óráig írásbeli képesítő vizsgálat a paedagogiából.
 Junius 2-án délután 4—5 óráig írásbeli képesítő vizsgálat a szépírásból.
 Junius 3-án délelőtt 8—12 óráig írásbeli képesítő vizsgálat a mértanból.
 Junius 3-án délután 3—7 óráig írásbeli képesítő vizsgálat a rajzból.
 Junius 5-én délelőtt 8—12 óráig írásbeli képesítő vizsgálat a német nyelvből.
 Junius 9-én délután 2 órákor értekezlet az írásbeli dolgozatokról.
 Junius 13-án délelőtt 8—12 óráig s d. u. 3—7 óráig az I. évesek osztályvizsgálója.
 Junius 14-én délelőtt 8—12 óráig s d. u. 3—7 óráig a II. évesek osztályvizsgálója.
 Junius 15-én délelőtt 8—12 óráig s d. u. 3—7 óráig a III. évesek osztályvizsgálója.
 Junius 16-án délelőtt 8—12 óráig s d. u. 2—4 óráig a gyakorló iskola vizsgálója.
 Junius 16-án délután 4 óráig az 1904-ik évi vizsgálatok gyűlése.
 „ 17-én évszázad ünnepély.
 „ 17-én d. u. 2 órákor a teljes vizsgálóbizottság gyűlése.

Junius 19—30-ig szóbeli képesítő vizsgálat.

Pálmái Lenke,
igazgató.

A gövai m. kir. áll. tanítóképző intézet I. évfolyamába a következő 1905/6-ik iskolaévre felvétetik 30 növendék, akik az intézet internátusában mind ingyen nyernek lakást, fűtést, világítást és mosatást, s közülök azonkívül 13 (tizenhárom) egészen, 8 (nyolc) két-harmad részben, 4 (négy) fél részben s 4 (négy) egyharmad részben ingyenes ellátásban is fog részesülni, 1 (egy) az ellátás egész-díját (280 koronát) fizeti.

egy történetet mondok annak a feltűntetésére: hogy mi az a szerelem?

... Ime a történet róla.

I.

Hónapos szoba szürke szegénységében munkát irt Csikós Sándor. A szegénység nagyon gyámoltalan. Sándor is tapasztalta, hogy noha az önkritika minden tekintetben meg volt elégedve a szocializmus veszedelmével, ezzel a készülő művel, nem bízott sikerében. Megmutatta művét néhány elismert írónak, akik nagy magasztalással itéltek a könyvről és előre is tudományos nyereségnek mondták, ha a könyv megjelenik. De minő szatyra? A kinek lelke a szocializmus veszedelméért égett, annak — éhínséggel kellett küzdeni. A nyomor nem engedte dolgozni s talán az égi nemtől emelte fel az erkölcsi elfásulást elött azzal, hogy nyomorának legsötétebb napjai egyikén nevelői állást kapott Méhfalu, egy régi geny családban.

Egészen bizonyosra lehetett venni, hogy nem valami örömmel fogadta el a nyomorból kivezető angyal kezét; de nem tehetett okosabbat. A szocializmus veszedelmének iveit abban a tudatban esomagolta össze, hogy ennek egyelőre békét hagy és néhány zabolálatlan, parlagi lélek nyesegetéséhez fog. Nyárfasusogás és a falunak üde levegője fogadta. A fővárosban összezsugorodott tüdője duzzadni kezdett. A kiéhezett emberek rettenetesen fog a jó házikoszt: Csikós Sándor filozoferi formája kezdett áthasonulni a vidéki jól táplált gavalérok formájáig.

Hanem egy gondolat mindig bántotta: a szocializmus veszedelme. A fák a háta mögött sötétedő erdőben barangolva, mindig zsbongó eszméi foglalták el.

Érezte, hogy lelkéhez van tapadva erőszeme. Lehet, hogy bele örül, ha sokáig a gondolattal vesződik, de érezte, hogy neki meg kell vinnia a szocializmus veszedelmét tudományos alapon.

Idők folyamán azonban ez az erős fogadás, az a jó feltétel kezdett nagyon lenézett, nagyon tizedrangú kívánság lenni. A filozofter szívében, agyában, sőt testében is sajátos változások estek. Szíve sebesebben vert, agyában titkos és édes gondolatok hullámzottak, arcát pedig előntötte az epedő szerelem sápadtsága, az a „legérdekesebb szín,” mely a hajlékony nő szívet rabbá szokta ejteni.

A falusi levegő fölöttébb kedvez a romanticizmusnak. Még egy filozofter kialudt krateréből is vulkánt csinál. Valóban poétiák, meg kellene tagadnotok a szerelem létezését, ha falu nem lenne.

És aki történetemet ilyen válságos fordulat elé viszi, az Márta a ház tündére. Ő volt az, aki Csikós Sándor megérkezése után nyomban elhagyta a regények olvasását, hanem a helyet csinálta. Gyors rohammal vette be a szívet a nevelő, aki pedig erről semmit sem tudott és még akkor a szocializmus veszedelmén elmélkedett.

Szép nyári alkonyat volt. A tájat szelid szellő bodrozta. A kert illatát az erdő szélre hajtotta, ahol összeolvadt vad, természetes nyirkas erdőillattal. Sándor talán éppen rá gondolt. Színpadon is meg-

történnék az ügyetlen szenirozás esetén az efajta helyzetek. Márta közeledett. Egyenesen a dolognak vágott.

— Tudja miről gondolkozom?

Sándor a filozofterek hagyományos ügyetlenségével szeretett volna a pereben — melyet különben óhajtvá lesett — elsülyedni.

— Miről?

— Hogy mi a szerelem? Magyarázza meg nekem tanár ur szabatosan, hogy mi ez?

A helyzet Sándort poétává avatta körültekintett. Az erdő szélén lörincipék kerengtek. Kékes, rozsdás szárnyaikat az alkonyodó nap aranyozta meg. Egy vizililiom kelyhét nézték ki bizonyára éjjeli szállásnak. Sándor a pápaszemes, a szocializmus veszedelmének tudományos írója, hihetetlen enthasimussal kötött ezekbe a lörincipékké.

— Nőzze Mártha! Ezek magyaráznak. Lepke-urfi és lepkekisasszony! Mennyi gyöngédség, milyen odaadás. Ugy-e látja. Most csokolóznak. (Még csak nem is pirult el a fránya filozofter.) Kíváncsi a magyarázatra. Szó ezt el nem mondhatja. De egy csók ... az igen.

Hát énnekem nincs okom firtatni a dolgot. Azt azonban mondhatom, hogy Márta nem tudakolta többé ezt a fogas kérdést. Ugy látszik jól megmagyarázta neki Csikós Sándor.

*

A világ azonban csak nem fordul ki sarkaiból két egymást megértő szívért, különösen, ha az egyik gentry lány, a másik reménybeli segéd tanárjelölt.

A nagyobb kedvezmények a középiskola vagy polgári iskola IV. osztályát végzett kitűnő és jeles előmenetelű növendékeknek fognak adományoztatni. A pályázati kérvények eredeti okmányokkal felszerelve a f. évi május hónap 31-ig az intézeti igazgatóságához nyújtandók be.

Déva, 1905. évi május hó 5.

Boga Károly,
igazgató.

NAPI HIREK.

— **József főherceg** újból nagybeteg. A magyar nemzet osztatlan szeretetét bíró kir. főherceg súlyos állapotra íránt az egész ország meleg részvételt van, mivel a beteg válságos helyzete napról-napra súlyosodik, erői folyton fogynak.

— **Személyi hír.** Dr. Csák Czirják Alajos, a magyarországi minoritarend főnöke, a vaskoronarend III. ik osztályu lovagja, kedden este Kézdivásárhelyre érkezett. Fogadására a vasuti állomáson megjelentek az itteni rendház összes tagjai, kiknek nevében Asbóth Viktor házfőnök üdvözölte szívélyos „Isten hozot!”-al a kormányzói erényekben gazdag főnököt. A provinciális pár napig időzik városunkban, az itteni ház ügyeinek hivatalos felülvizsgálása céljából.

— **Gróf Mailáth G. Károly** erdélyi püspök jövő szombaton, május 13-án érkezik Kézdivásárhelyre Sepsiszentgyörgyről, hogy a bérmlás szentségében részesítse a jelentkező híveket és ifjúságot s meglátogassa a r. kath. főgimnázium ifjúságát. Hivatalos és ünnepélyes fogadtatás a főpásztor határozott kívánsága folytán nem lesz, küldöttségeket sem fogad csupán a főpásztori vallásos teendőik szokott buzgó és lelkes teljesítésére fog szorítóznai az általános szeretetnek örvendő főpásztor. Isten hozza!

— **A honvédség köréből.** Sijjan Vazul m. kir. honvédhadnagy Kézdivásárhelyről Zágrábra s helyébe Báró Kemény Pál honvéd hadnagy helyeztetett át.

— **Érettségi vizsgák Kézdivásárhelyen.** A kézdivásárhelyi r. kath. főgimnáziumban az 1904/5-ik évi érettségi vizsgálatok ideje a következőleg állapított meg: május 15—19-ig lesznek az írásbeli vizsgálatok, június 13. és 14-én a szóbeli vizsgálatok. Eddig 16 rendes és 2 magántanuló jelentkezett vizsgálatra. A VIII. osztályos tanulók osztályvizsgálatai május 8., 9. és 10. napján folytak le, és pedig a hittani vizsgálatok Balázs Ferenc főesperes, püspöki biztos, egyéb tárgyakból Hassák Vidor igazgató vezetése alatt.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter szentkatolnai Bardoc Árpád, brassói kir. törvényszéki

Most is az történt, a mi ilyen esetekben történni szokott. Mártát eljegyezte egy viharos életet élt báró, aki a házassággal akarta biztosítani, hogy tovább is kifogástalan tagja lehessen a mágnás kaszinónak.

A segédtanár?

Ugyan, Istenem! Ki vetne ügyet ezekre a romantikus neveléskökre. Egy szép napon csak elment fürdeni és nem jött haza többé. Még átlag elég indiskrét volt, hogy levelet is hagyott hátra, melyben az érdekeltnek bejelenteni szives volt, hogy miért keresi a halált.

Ki is szívárgott az eset. Mert midőn a Csikós Sándor örökségét leltározták (mennyi humor van egy néhány kifejezésben) ráakadnak a szociálizmus veszedelmére.

Az egész sajtó azt hirdette, hogy ő a lángelme elveit halt meg.

Voltaképen pedig nem azért? Sándor halálával Mártának oldotta meg azt a kérdést, amit a lőrincipók sem magyaráztak, hogy mi a szerelem?

Holdvilágos estéken, egy hamar öszülő szép asszony sétálgatva a platánok alatt, többször ismétli nagy lemondással:

Az igazi szerelem szerelméért meg is tud halni.

aljegyzőt berendelte szolgálattételre a marosvásárhelyi kir. itélőtáblához.

— **Névváltoztatások.** A belügyminiszter engedélyével Goldstein Gyula sepsiszentgyörgyi lakos „Geréb”-re, — Lóvi Ella szintén sepsiszentgyörgyi lakos „László”-ra változtatták családnévüket.

— **A polg. leányiskola estélye** a mult szombaton rendkívül fényes sikerrel folyt le. Valóban páratlan az a nemes áldozatkészség és érdeklődés, melylyel városunk és vidéke polgári leányiskolánk iránt viseltetik, s a mely a szombati estélyen valóban imponáns méretekben nyilvánult meg. Legszebb bizonyítéka ennek a bevétel, mely ezen estélyen 1011 korona 26 fillért tett s a melyből a 240 koronányi kiadást levonva 771 korona tiszta jövedelmet hozott az iskola szegény tanulói segélyezésére. A mi magát az estélyt illeti, a változatos műsor, most is, mint mindig, minden pontjában pompásan sikerült; a növendékek a legnemesebb ambícióval igyekeztek szerepeiket megoldani, a miért volt is részük bőven az elismerésből, tapsból és ujjazásból. És ez csak természetes is olyan vezetés mellett, melyenél ez iskola díszkedhetik. Mi tehát csak a közhangulatnak adunk kifejezést, midőn a lelkes tanári karunk, élé a fáradhatatlan Balázs Márton igazgatóval, s Czetz Mirtónné zongoratanítónőnek, nagy tevékenységükért a legmelegebb elismeréssel adózunk.

— **Iskolaavatus és jubileum.** Az alsornátoni állami elemi népiskola új épületének ünnepélyes felavatása f. hó 13-án, szombaton fél 9 órakor lesz a következő sorrendben: 1. A dalkör éneke. 2. Róm. kath. plebános felszentelt az iskolát. 3. Ref. esperes alkalmi imát mond. Az iskola történetét ismerteti és átveszi Cseh Lajos igazgató-tanító. 5. Énekel a dalkör. Fél 10 órakor a kézdijárási tanítói kör gyűlése, ennek végeztével Cseh Izsák és Cseh Lajos tanítók 25 éves jubileuma a következő sorrendben: 1. Nyitány Szőke Pista zenekarától. 2. Jubilánsok üdvözlése. tanítótestület, a gondnokság, a tanítványok részéről. Az ünnepély bezárása után díszbeid Cseh Lajos igazgató tanítónál. Este műsoros estély, s annak végében táncmulatság.

— **Vörös verekedés.** Városunkban a véres verekedések mindennaposok kezdenek lenni, különösen a kantai részben. Mult vasárnap este is történt egy nagyobb szabású összeütközés, Szarazpataki illetőségű Hosszu József napszámos, ki már 8 évig üt Szamosujváron, Kantában a Fazakas Antal korcsmájában mulatott; persze az ilyen multság nem esik meg egy kis bicskázás nélkül, a minek most Bokor János napszámos lett az áldozata. Ugy megszurta ugyanis Hosszu József Bokort hátban, hogy ez most a Rudolf-kórházban vívódik a halállal. Hosszut persze hűvökre kísérték a csendőrök.

— **Egy válopör vége.** Sokszor tapasztalják a válopárok tudós birü, hogy mely jelentéktelen események a szülőikéi annak az „engesztelhetetlen gyűlöletnek”, mely a házasségeket elidegeníti egymástól. A közelmúltban is érdekes példája játszódott le a „kölesönös gyűlölet” alapján megindult ilyen válopörök egyikének. A talán kissé tulságosan taksarékos asszonyka összezördült férjjeurával, a „könynyelmű játékoskal”, ki szerény jövedelmüket könynyelmű játékra pacsokolja. Az osztálysorsjátékon próbált ugyanis szerencsét a férj, de bizony a szerencse hosszabb időn át sem igen mosolygott rá. Az összekocanásból komoly háboru keletkezett, a házasságok különváltak és már az utolsó tárgyalás folyt a házasság felbontására. Már-már az ítélet kimondására került a sor, midőn, ugyszólván az utolsó pillanatban örvendetes hír érkezett a férj számára. A kiváló szerencsésjéről közismert Gaedicke A. budapesti bankház közölte vele, hogy osztálysorsjegye nagy nyereséget hozott. Környen elképzelhető, hogy az örvendetes hír hallatára a haragos asszonyka engesztelő boldogsággal borult a „játékos” karjaiba.

— **Székely fiuk ipari elhelyezése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közvetítésével ez évben több székely fiu nyer elhelyezést. A kérelmek eziránt a keresztlevél és iskolai bizonyítvány e atolásával a vármegye főispánjához nyújtandók be legkésőbb június 15-éig. Pályázhatnak a 13 évet betöltött, de 17 évet meg nem haladott jól fejlett egészséges fiuk, akik legalább 4 elemi osztályt végeztek. Csak magánipari műhelyekbe, vagy kereskedésekbe nyerhetnek a most jelentkező fiuk elhelyezést. Akik tehát állami gyárakba, vagy gép-

lakatos-ágra kívánják magukat felvétetni, azok várják meg az őszi elhelyezést. A felvétel később megjelölendő helyen és napon július hó folyamán fog eszközöltetni.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*)

Pro memoria.

A „Székely Nemzet” április hó 14-iki számában Bráza Zoltán országgyűlési képviselőhöz intézett „Nyílt levelem”-re, a képviselő ur a Kézdivásárhelyt megjelenő „Székely Ujság” című lap 35-ik számában válaszol.

Válasza tárgyilagos, s mint ilyent megnyugvással tudásul veszem.

Ami pedig Fischer ur által ugyancsak a jelzett lapban közzétett „Nyilatkozat”-ot illeti, csak annyi megjegyzésem van, hogy higgye el Fischer ur: bátran nézék én az ön által kilátásba helyezett sajtóper kimenetelére.

Amit megirtam az első betűtől az utolsóig tiszta száraz tény és megtörtént igazság.

És ezt be is bizonyítom.

Igazságom tudatában Fischer ur nagyhangu, de kiserejű tenyegetésétől nem tartok!

Magam is kérem az „érdeklődőket”, hogy véleményüket a Fischer ur által folyamatba tenai ígért „bűnügy” (?) jogerős befejezéséig függőben tartani sziveskedjenek.

Azo. ban addig ismíg eza monstre (!), „bűnügy” (?) befejezést nyerne, izlettőlül itt közlöm „Fischer urnak „nyílt levelem után, de „Nyilatkozat”-a előtt a megsértett ovónőhöz intézett levelét, melyben Fischer ur nem ugyan expressis verbis, de a sorok között beismeri, hogy „valamit” tett, ezt a „valamit” amit tett, azt rosszul tette.

De álljon itt a levél:

„Mélyen tisztelt Nagysád!

E hó 14-én a „Székely Nemzet”-ben egy nyílt levél jelent meg Bráza képviselő urhoz címezve; a levél azonban voltaképen nem a képviselő urnak szól, — hanem nekem és egész őszintén szólna nem is értem azt, hogy ez az ügy miként jutott vonatkozásba Bráza Zoltán képviselő urral, kinek ahhoz a világon semmi köze.

Én emlékszem arra, hogy mélyen tisztelt Nagysádat meglátogattam; arra is emlékszem, hogy különféle a válaszlásokkal összefüggő dolgokról beszélgettünk, — de hogy én Nagysádot akarva és tudva megbántottam volna erre teljességgel nem emlékszem, de még azt sem tudom elképzelni, hogy akaratlanul és véletlenül megbántottam volna, mert az férfitü besületérzésemmel nem egyezik meg, hogy egy hölgyet megbántsak.

De ha Nagyságot még is hármni tekintetben valamit zokon vett volna, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy azt akarva nem tettem és ezért elnézését és bocsánatát kérem.

Legmélyebb tisztelettel vagyok

Budapest, 1905. 18/4

Nagysádnak
Fischer Emil.”

Szánt szándékkal nem kísérem commentárral a levelet.

Nem akarom, hogy Fischer ur ujra kimondja a sententiát egy „Nyilatkozat”-ban, hogy ez az emlékeztető is, „csak úgy hemzseg a reá vonatkozó meggyalázó (ugyan, ugyan?) kifejezés és rágalmozó (hm!) „állítás”-tól, mint „Nyílt level”-em.

Commentárt tehát nem fűzök hozzá. Várom a sajtópert. Legyen ez a per az „a folt, a mely tisztit”

Mert a tisztaság nem csak testi, de erkölcsi szempontból is célszerű és szép.

Aki pedig tisztálkodni akar mosakodnia kell. De ügyeljen a mosakodó! . . . Csak akkor akarjon mosakodni, ha gondolja, hogy a törülközőnél tiszta kendő is fog majd rendelkezésére állani!

Ez a mondani valóm, az emlékezet kedvéért. A többit megirtam „Nyílt levelemben.”

Ezek után beláthatják az „érdeklődők”, hogy „Isten uescese” várom azt a sajtópert!

Dr. Szánthó Vitus.

nagynyedi kir. közjegyzőjelölt.

*) E rovatban közöltékért felelősség a beküldött terhel. Szork.

Hirdetések.

BREUER MIKSA törvényszéki legbejegyzett bankbizomány, jelzálog, földhitel és gazdasági géparu osztályának főirodája
Kézdivásárhelyt. Központi iroda Budapest népszínház-u. 23.

PÉNZ!

Minden rendű és rangú hitelképes egyén 4% kamatra, könnyű visszafizetési módozat mellett, kezes nélkül kaphat 200—400 K.-ig terjedő készpénzkölcsönt.

Köztisztviselők katonatisztek, állami, vasuti, megyei és városi hivatalnokok, továbbá 1000 koronán felüli nyugdíjjal bíró egyének kölcsönt kaphatnak. — **Katonatisztek részére házassági óvadéokra** 50—70% ig, 5 1/2% kamattal, mellett, a legrövidebb uton eszközöltetik a kölcsön.

500 korona és ezenfelüli kölcsönök szintén előnyös feltételekkel 4—5% mellett, szükséges azonban két kezes.

Jelzálog-kölcsönök földbirtokra, budapesti és vidéki bérházakra, a legtávolabbi vidéken is a legelőnyösebb feltételek mellett 3 1/2%—4-ig.

Tárcahitelt bejegyzett cégeknek és gazdálkodóknak gyorsan és kulans módon 4—5%-ig.

Váltókölcsönt 1000 koronától kezdve legmagasabb összegig, vidékre is 4—5%-ig.

Magánpénzt állami, megyei és városi tisztviselők, valamint katonatisztek és nyugdíjasok 24 óra alatt kaphatnak, ha fizetésük tiszta.

Bővebb felvilágosítást ad

Breuer Miksa,

bankbizományi és gazdasági géparu főirodája

KÉZDIVÁSÁRHELYEN.

(50. 3 3.)

Jelzálog kölcsön kereséséhez telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokví beküldése kéretik, mert csak ezek betekintése után tudhatjuk a legmagasabb kölcsön összeget folyósítani.

Három fiatal jó butor

asztalos-segéd

állandó alkalmazást nyer jó fizetés mellett, utiköltség megtérítetik.

Gyarmathy István,

épület és butor a ztalos üzletében

Székely-Udvarhely.

(57. 2—2.)

Hirdetések

olcsó áron

felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

A XVI-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték
nyereményeinek sorozata.

110,000 sorsj. 55,000 nyer.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió kor.

	jutalom	korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	50000
1	"	40000
5	"	30000
3	"	25000
8	"	20000
8	"	15000
36	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
437	"	2000
803	"	1000
1528	"	500
140	"	300
34450	"	200
4850	"	170
4850	"	130
100	"	100
4350	"	80
3350	"	40
55000	ny. és jut. összegen	14,459,000

Felhívás

a XVI-ik

magy királyi szab. osztály sorsjátékhoz

Az első osztály huzása már

1905. május 25. és 26. lesz.

Az első osztályu sorsjegyek ára:

egy egész 12 kor. egy fél 6 kor. egy negyed 3 kor. egy nyolcad 1.50 kor.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvót, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényesebb és legolcsóbb a postautalvánvon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet A hivatalos nyereményjegyzeket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzösszegek díjmentesen átutalhatása céljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére. — Becses megrendelését sziveskedjek mihamarabb hozzam juttatni.

Gaedicke A.
bankháza.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődéje.

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.

(56. 1—3.)

Gaedicke szerencséje

óriási!

Rövid időn belül

15 milliót

fizettem ki t. vevőimnek, köztük a következő főnyereményeket:

korona	szám
600000	2/2 62551
400000	3/4 11119
400000	3/4 28916
400000	3/4 33464
100000	4/4 42758
100000	2/2 49878
100000	4/4 87991
70000	1/1 60912
60000	3/8 17357
60000	3/8 78863
60000	4/4 82528
60000	2/2 97263
30000	3/8 3920
30000	3/8 38691
30000	3/8 90964
25000	4/4 23481
25000	2/2 30049
25000	4/4 44111
25000	4/4 87851
20000	4/4 14674
20000	4/4 28950
20000	3/8 33402
20000	3/8 35862
20000	4/4 44410
20000	4/4 56565
20000	1/1 60781
20000	3/8 78848
20000	4/4 88874
15000	1/1 31121
15000	4/4 57734
15000	2/2 77950
15000	4/4 82506